

Η ΣΕΛΙΔΑ

ΤΗΣ Ε.Ε.Λ.Κ.Α

Παροικιακή Λογοτεχνία

ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΣΕΛΙΔΟΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΤΑΙ Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΡΡΗΣ

Εκεί βαθιά πίσω από το Ενετικό κάστρο που στέκεται άλαλο, μισογκρεμισμένο, με τα φαντάσματά του να το περιτριγυρίζουν τις νύχτες, διακρίνεται ένα γνώριμο για μένα μονοπάτι, δύσβατο, γεμάτο πουρνάρια, με άσπρες και γυαλιστερές από τα πέταλα των αλόγων πέτρες. Έτσι όπως ανεμίζουν τα πουρνάρια δίπλα του, μοιάζει σαν ένα θυμωμένο ρυάκι που προχωρά και ενώνεται με μια σκούρα κουκκίδα στο βάθος. Μια κουκκίδα που με μαγνητίζει, με τραβά κοντά της. Καθώς πλησιάζω διακρίνω το ποθητό αυτό σημείο που είναι «Ο Κόσμος μου».

Τριγύρω του ξεραμένα χορτάρια σκορπισμένα κάτω σαν χαλί, μοιάζουν με χρυσάφι βαλμένο επίτηδες εκεί, έτοιμο να με υποδεχθεί. Η κουκκίδα αυτή τώρα έχει πάρει σάρκα και οστά, καθώς μπροστά μου βρίσκεται το φτωχικό μισοερειπωμένο καλυβάκι μας. Μισογκρεμισμένες μάντρες. Μάντρες που κάθε περτίτσα τους κρύβει και κάποια ιστορία. Μπροστά η πελώρια μυγδαλιά στέκεται σαν φρουρός και δίπλα της ένα μεγάλος θάμνος της κάνει παρέα. Πρέπει να έχουν γίνει καλοί φίλοι τόσα χρόνια. Τα θυμάμαι μόλις που είχαν αρχίσει και βλασταρώναν, τα θυμάμαι που τα προσέχαμε σαν τα μάτια μας για να μην ξεραθούν. Πίσω τους δεσπόζει το καλυβάκι, χτισμένο με κοκκινόχωμα, αυτό που γαλούχησε στα σωθικά του τόσες υπάρξεις. Καλυβάκι που στο μισό πλάγιαζαν οι ιδιοκτήτες και στο άλλο μισό τα ζώα. Ρίχνω μια ματιά πίσω του, μακριά στο βάθος, Η ίδια πλαγιά, τα ίδια έλατα ψηλά στο βουνό με την ίδια μεθυστική μυρωδιά, το ίδιο μονότονο βουητό, το ίδιο λίκνισμα, άγνωστος και απαγορευμένος μέχρι σήμερα για μας ο τόπος αυτός..... Το τρεμάμενο χέρι μου θωπεύει την βαριά ξύλινη πόρτα. Το τριξισμό της μου φαίνεται σαν καλωσόρισμα. Τη σπρώχνω απαλά, ακούω το βογγητό του πόνου της λες και τα γεράματα κλειδώσανε το σώμα της. Χωρίς πόμολο, χωρίς κλειδαριά και με ένα σύννεφο σκόνη με υποδέχεται.

Μα εγώ δεν βρίσκομαι εκεί αυτή την στιγμή για επίσκεψη. Βρίσκομαι γιατί έχω την ανάγκη να πάρω για πρώτη φορά το μονοπάτι αυτό πίσω από το καλυβάκι, να σταθώ σε κάποιο σημείο του, ολομόναχο και νοερά να επικοινωνήσω με τους προγόνους μου.....

Αλλά..... Ας πάρουμε τα γεγονότα από την αρχή. Πάρα πολλά χρόνια πίσω, δύο φτωχοί αλλά έντιμοι χωρικοί ένωσαν την ζωή τους με

τα δεσμά του γάμου και ξεκίνησαν το σπιτικό τους μέσα σε ένα φτωχικό καλυβάκι που έκτισαν με τα χέρια τους, στο μικρό κτήμα τους. Η μεγάλη φτώχεια τους ένωσε περισσότερο, με αποτέλεσμα και οι δυο να δουλεύουν πάντα μαζί, σκάβοντας αγριότοπους, φυτεύοντας ελιές, μηλιές καρυδιές, σπέρνοντας στάρια, φακές, ρεβίθια, Δεν ανάσαιναν καθόλου μέχρι που κατάφεραν να ομορφύνουν το τόπο αυτό. Απόχτησαν και έξι παιδιά που τα μεγάλωναν με τις ε-

λάχιστες ευκολίες που είχαν εκείνο τον

καιρό. Ούτε μαγαζιά, ούτε εκκλησιά, ούτε σχολείο είχαν. Αναγκάστηκαν να τα στείλουν για λίγη μόρφωση, δυο ώρες μακριά στο πλησιέστερο χωριό. Το μεγαλύτερο ο πατέρας μου, βρισκόταν δίπλα στους γονείς πάντα. Φρόντιζε τα δέντρα, τα έβλεπε που μεγαλώναν, τους μίλαγε, τα χάιδευε, απόκτησε και κυψέλες που σιγά σιγά του έδιναν αρκετό κερδί και μέλι που το πουλούσε και μεγάλωνε την περιουσία τους. Όλα πήγαιναν καλά. Οι δυσκολίες αμέτρητες, η προσπάθεια μεγάλη, αλλά η φτώχεια-φτώχεια. Τα 5 αδέρφια του μεγάλωναν φτωχικά αλλά δεμένα με την φιλία τους. Μα μια κακή μέρα, όπως έλεγαν στο χωριό, μέσα στην ησυχία της οικογενειακής γαλήνης και της δημιουργίας ήρθε το κακό. Ο πατέρας τους, το στήριγμα του σπιτιού, βρέθηκε νεκρός, χτυπημένος θανάσιμα από γείτονα λόγω κτηματικών διαφορών. Ο πατέρας μου τότε μόλις έμπαινε στα 19 του χρόνια.

Ήρθαν μαύρες μέρες. Η γιαγιά έμεινε μόνη με τα έξι παιδιά της. Τα δύο κορίτσια από μικρά τα στείλαν υπηρεσία στην Αθήνα. Δύο άλλα, ένα αγόρι και ένα κορίτσι, πήραν το δρόμο της ξενιτιάς για Αργεντινή. Ο μεγαλύτερος και ο μικρότερος έμειναν πίσω με την γιαγιά μας. Το σπιτικό ξεριζώθηκε. Τα πάντα άλλαξαν. Μα η πιο μεγάλη συμφορά βρήκε το σπιτικό του ανθρώπου που αφαιρέσε την ζωή του παππού. Εκείνος φυλακή και η γυναίκα του με 11 παιδιά προσπαθούσε να επιβιώσει στο χωριό που ζούσανε όλοι μαζί. Εμείς από την άλλη μεριά ζούσαμε την δική μας τρα-

γωδία, γεμάτοι αγανάχτηση και μίσος για αυτούς.

Όταν πέθανε η γιαγιά, ο πατέρας με την οικογένειά του άρχισε να σκέφτεται για το εξωτερικό. Η Αυστραλία ήταν τότε για όλους ένας μαγνήτης. Ένας-ένας λοιπόν με βαριά καρδιά πήραμε το δρόμο της ξενιτιάς. Ακολούθησαν και οι γονείς. Πέρασαν χρόνια. Όλα τα παιδιά τους ταχτοποιήθηκαν, τα χαιρόντουσαν, τα καμάρωναν, λάτρευαν τα εγγόνια τους. Αργότερα άρχισαν να επισκέπτονται και την πατρίδα τους. Σε ένα από αυτά τα ταξίδια, όπως μας διηγήθηκαν αργότερα, συνέβη ένα περιστατικό που άγγιξε την καρδιά όλων μας Στην αυλή

να κοιμηθώ, οι εφιάλτες με βασάνιζαν. Έβλεπα τον ουρανό να πέφτει συντριμμία επάνω μου. Έβλεπα να προσπαθώ με ματωμένα χέρια να μαζέψω τον θρυμματισμένο εαυτό μου. Έβλεπα την γιαγιά μου να με κοιτάζει αμίλητη από μακριά. Η σιγή της αυτή με έκανε να ξυπνώ λουσμένη στον ιδρώτα. Ίσως τα αισθήματα ενοχής απέναντι στους προγόνους μου να με έκαναν να σκέφτομαι αν ήταν σωστό αυτό που έκανα. Αλλά πάλι σκεπτόμουν ότι δεν μπορεί κανένας να σου αφαιρέσει το δικαίωμα να συγχωρήσεις. Άλλο να συγχωρείς και άλλο να ξεχνάς. Πίστευα ότι μπορείτε να καταφέρετε με την

νισμένες σελίδες. Το κλείνω, το ασπάζομαι και προσεχτικά το βάζω στο άνοιγμα που έκανα. Το σκεπάζω βιαστικά μην μετανιώσω και τοποθετώ την πέτρα επάνω του. Σηκώνομαι επάνω. Τίποτα δεν δείχνει να άλλαξε τριγύρω. Όμως η αλλαγή έγινε, και στον τόπο αυτό και στον εσωτερικό μου κόσμο. Κάτω από τούτη την πέτρα τώρα βρίσκεται το σημειωματάριο που βρισκόταν στην τσέπη του παππού την ώρα που έφευγε άδικα από την ζωή και που το αίμα του πότισε τις σελίδες του. Αν και δεν τον γνώρισα ποτέ, πάντα ένιωθα όσο το κρατούσα κοντά μου, ότι μας είχε αφήσει ένα κομμάτι του εαυτού του.

Το σημειωματάριο αυτό βρέθηκε εδώ στην Αυστραλία στα λίγα προσωπικά αντικείμενα του πατέρα μας μετά τον θάνατό του. Μέσα είχε την ημερομηνία και την ώρα του θανάτου του παππού. Πολλές φορές νομίζω ότι βλέπω νοερά τον πατέρα μου να το βγάζει, να το χαϊδεύει, και με δακρυσμένα μάτια να το ξαναβάζει στη θέση του. Πότε-πότε και εγώ μετά το θάνατό του το έβγαζα από το κουτί το άγγιζα, το ξεφυλλίζα, το κοίταζα σιωπηλά και μετά έκλεινα τα μάτια μου και αναπολούσα τα χρόνια εκείνα. Ήταν ο πλησιέστερος κρίκος με αυτούς, αισθανόμουν σαν να βρισκόμουν κοντά τους, σαν να τους άγγιζα.

Η εξιλέωση τελικά ήρθε. Η στιγμή αυτή ήταν για μένα η πιο μεγάλη θεραπεία.

Αισθάνθηκα ελεύθερη.

του σπιτιού μας στο χωριό ένα πρωί, γριούλα πια με κοκαλιασμένο κορμί στεκόταν η γυναίκα αυτού που αφαιρέσε την ζωή του παππού, αμήχανη με ένα βλέμμα απλανές. Με το άνοιγμα της πόρτας πέφτει μπροστά στα πόδια του πατέρα μας και με λυγμούς εκλιπαρεί.

Νικόλα σε ικετεύω, έρχεται το τέλος μου, το νιώθω, η ψυχή μου δεν θα βγει εύκολα, συγχώρησέ με σε παρακαλώ. Την στιγμή αυτή πήρε απάνω της όλο το βάρος του πεθαμένου άνδρα της. Ένα κουρελιασμένο κορμί μπροστά στα πόδια του, μία εικόνα που μόνο σε τραγωδία μπορεί να την δεις. Ο πατέρας με ταραγμένο όλο το είναι του και με δάκρυα στα μάτια, την βοηθάει να σταθεί όρθια την κοιτάζει στα μάτια και της δίνει το μεγάλο δώρο που επιθυμούσε. Ένας αναστεναγμός φεύγει από το στήθος της και φεύγοντας ψιθυρίζει. Ευχαριστώ Θεέ μου. Τώρα μπορώ να πεθάνω.

Που να ήξεραν και οι δυο τους ότι δεν θα ξανασυναντιούνταν γιατί φύγαν μετά από λίγους μήνες για το αιώνιο ταξίδι, ο ένας εδώ στην Αυστραλία και εκείνη στο χωριό.

Τα παιδιά τους και αυτά σκορπισμένα στα πέρατα του κόσμου όπως και εμείς, ερχόντουσαν συχνά για διακοπές στο χωριό. Χωρίς να ξέρουν, όπως μάθαμε αργότερα, την τελευταία κίνηση της μητέρας τους, μας έβλεπαν από μακριά. Και εκεί σε κάποιο ταξίδι, χωρίς να το καταλάβουμε ήρθε σιγά-σιγά η επικοινωνία. Ίσως η αλλαγή της ζωής μας, μας έκανε να βρούμε τον τρόπο να μιλήσουμε για τα συναισθηματά μας που είχαν για χρόνια μπουλιαριστεί μέσα μας. Ο πάγος έσπασε....

Αλλά.... εγώ όταν γύριζα κάθε βράδυ στο σπίτι και έπεφτα

συγχώρηση να φέρεις μέσα στον εσωτερικό σου κόσμο την ηρεμία και την γαλήνη. Με αυτές τις σκέψεις διαρκώς στο μυαλό μου βρήκα τη δύναμη να διώξω τον πόνο και το μίσος από μέσα μου.

Αλλά..... για να κλείσει ο κύκλος της προσωπικής αυτής τραγωδίας θα πρέπει ο απαγορευμένος τόπος, αυτός που ο πατέρας μας δεν είχε πατήσει ποτέ μετά από την μέρα που ο παππούς άφησε την τελευταία του πνοή, να γίνει για μένα ιερό προσκύνημα και να έρθω νοερά κοντά του για να έλθει η εξιλέωσής.

Στέκομαι έξω από το καλυβάκι όπως είπα στη αρχή και κοιτάζω πίσω του μακριά στο βάθος, στην πλαγιά. Εκεί ψηλά πίσω από το καλύβι, πήρα τον ανήφορο μόνη μου, με βαριά καρδιά, με τα πόδια μου να σέρνονται στο χαλίκι, με τα πουρνάρια γύρω μου να κουνιούνται μανιασμένα, με το φαράγγι δίπλα το ίδιο όπως πάντα. Από την αφήγηση θείων μου φθάνω σε ένα σημείο και στέκομαι ακίνητη. Γυρίζω και βλέπω γύρω τα άγρια και τραχιά βράχια το ένα επάνω στο άλλο, σαν να αγκαλιάζονται, βλέπω από τις σπηλιές τριγύρω να πετάγονται τα αγριοπούλια, βλέπω τον τόπο αυτό τον άγριο και τον βαφτίζω Αδη. Αυτή τη στιγμή είναι σαν να νιώθω την τελευταία πνοή του παππού να βγαίνει από το σώμα του. Σκύβω, σηκώνω μια πέτρα, σκάβω με τα χέρια μου κάτω από αυτή. Με αργές κινήσεις βγάζω από την τσάντα μου ένα μικρό σημειωματάριο. Αποφασίζω ότι ήρθε πια ο καιρός να το αποχωριστώ. Το ξεφυλλίζω σιγά-σιγά, η ματιά μου περνάει γρήγορα στο καφετί από τα χρόνια χρώμα που δεσπόζει τις κτρι-

Τώρα όταν βρισκόμαστε στο χωριό η οικειότητα με την οικογένεια βρίσκεται σε άριστο σημείο. Το βαρύ σύννεφο που πλάκωνε τις καρδιές μας έχει εξαφανιστεί, και οι σχέσεις μας έχουν καλύτερη.

Τελικά..... Το μόνο που αποκομίσαμε από αυτή την οικογενειακή τραγωδία και που διδάσκουμε σήμερα στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας είναι ότι η συγχώρηση πρέπει να προσφέρεται πάντα χωρίς ενδοιασμούς, το δε μίσος και η πίκρα να αποβάλλεται για να νιώθουμε ανάλαφροι στην ψυχή μας.

Η συγχώρηση, όπως είπα και η Έβα Κορ, μια Εβραία που κατόρθωσε να γλιτώσει από το στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Άουσβιτς, δεν είναι τίποτε άλλο περισσότερο, από μια κίνηση για αυτοθεραπεία. Είναι ένα θαυμάσιο φάρμακο. Προσφέρεται δωρεά αρκεί να το ζητήσεις και δεν έχει καμιά παρενέργεια.

VICKY RORRIS
Δεύτερο βραβείο το 2008
στον λογοτεχνικό διαγωνισμό
«ANTIPODES»
της Μελβούρνης